

Beslutningsreferat fra 2. møde i det nye rådgivende Bevaringsudvalg for Danske Husdyrgenetiske Ressourcer hos oprindelige danske husdyrracer den 30. september 2013, hos NaturErhvervstyrelsen, Herning

Dagsorden

1. Formanden siden sidst:

- Kontakt til avlere m.m.
- Nedsættelse af kvægunderarbejdsgruppe.
- Hilse-på møde med ministeren den 22. november.
- Tidspunkt for fremsendelse af materiale til udvalgets behandling.

2. Information fra medlemmerne – bordrunde:

Bilag:

- Ny kåringsinformation fra Dansk Korthorn v/Frank Møller Fransen.

3. Information fra sekretariatet:

- Avlertilskud 2013
- Refundering af kørselsgodtgørelse
- Et kommende Nyhedsbrev fra Bevaringsudvalget
- Elektronisk avlertilskudsansøgning
- European Federation of Animal Science (EAAP)/The European Regional Focal Point for Animal Genetic Resources (ERFP) konference i 2014 i København
- FVM bestillinger hos DCA

4. Habilitetsregler:

Bilag: Notat om håndtering af habilitetsproblemer i Bevaringsudvalget, Forvaltningslovens regler om inhabilitet.

5. Anvendelse af rest FLF-midler 2013:

- Skal der i 2013 gives avlsforeningstilskud?
- Tilskud til historiske dyrskuer i 2014 v/Bettina Buhl, Dansk Landbrugsmuseum (flyttet til pkt. 5).
- Opgørelse af dyrebestand og antallet avlere for alle arter og racer?
- Støtte af erhvervs PhD – projekt ved Randers regnskov?

Bilag: Bevaring af gamle danske kvægracer: avls- og forvaltningsstrategier baseret på ny DNA-teknologi og simuleringværktøjer, Støtteerklæring

- Bæredygtig bevaring og karakterisering af danske husdyrgenetiske ressourcer, med delprojekterne:
 - Komplettering af stamtavler og anvendelse af EVA i populationer med ufuldstændige stamtavler

- Undersøgelse af gamle bevaringsværdige husdyrracers slægtskab og struktur
- Karakterisering af genetiske forskelle mellem populationer af Dansk Landracesvin anno 1970, Dansk Landracesvin fra 1989 og moderne Dansk Landracesvin

Bilag: Bæredygtig bevaring og karakterisering af danske husdyr genetiske ressourcer.

- Variation i kødkvalitetsegenskaber og vækst mellem Dansk Landracesvin anno 1970 og moderne Dansk Landrace.

Bilag: Variation i kødkvalitetsegenskaber og vækst mellem Dansk Landracesvin anno 1970 og moderne Dansk Landracesvin.

- Støtte til projektet “Technological properties and milk composition of native Danish cattle”

Bilag: Milk composition in native Danish cattle, Memorandum of understanding fra NordMilk.

- Ansøgning vedr. tildeling af midler til et bogværk om gamle danske husdyrracer.

Bilag: Ansøgningen.

- Genetisk undersøgelse af Dansk Landhøne

Bilag: Ansøgning fra Foreningen Gamle Danske Husdyrracer

6. Udvalgets konkretisering af anvendelsen af begreberne *In-situ* og *Ex-situ in-vivo* bevaring:

Bilag: Notat om anvendelsen af begreberne *In-situ* og *Ex-situ in-vivo* i konventioner, Ordliste over genetiske begreber.

7. Næste møde – den 26. november 2013.

8. Evt.

Ad 1.

- Formand Knud Erik Sørensen har været på Food Festival i Aarhus og der haft nyttige samtaler med en række folk, med interesser i bevaringsarbejdet. Formanden vil også besøge samtlige avlerepræsentanter i udvalget.
- Formanden oplyste, at det er hensigten at nedsætte en underarbejdsgruppe for kvæg, og at en af de første opgaver vil blive gennemførelse af et strategiavlerseminar på kvægområdet i løbet af november (tentativt dato den 30. november 2013), der evt. kan være forelæg for tilsvarende møder for de andre racer.
- Formanden skal mødes med fødevareministeren den 22. november, og opfordre i den forbindelse medlemmer til at fremsende evt. emner.
- Formanden understregede, at fristen for fremsendelse af materiale der skal behandles til udvalgs møde SKAL holdes (senest 8 dage før), så det er muligt for alle at nå sætte sig ind i materialet. Materiale der fremsendes senere skal af sekretariatet henvises til næste udvalgs møde.

Ad 2.

- Kim Qvist: Kalø Økologisk Landbrugsskole har en strategi om at være med til at sikre biodiversiteten, så derfor vil skolen løbende anskaffe sig gl. husdyr, så eleverne præsenteres for dem under skoleforløbet.

- Vivi Hunnicke Nielsen: Har bemærket, at der er udsendt et EU – Tender omkring indsamling af data om europæiske genetiske ressourcer, hvor hun forudser, at der vil blive en opgave for DCA/AU på husdyrområdet.
- Bettina Buhl: Rigtig god sommer på Dansk Landbrugsmuseum, hvor fodring af gl. husdyr tiltrak i gennemsnit 80 – 100 personer pr. dag. Det historiske dyrskue tiltrak ca. 2 – 2.500 besøgende.
- Frank Møller Fransen: Et stærkt ønske om snarest at få anerkendt Lyngestammen som den eneste retmæssige Korthornsrace.
- Holger Jessen: Har modtaget gentagne spørgsmål omkring hvornår avlertilskuddet udbetales.
- Phillip Dam: Var på Food Festival i Aarhus og udleverede 1.500 smagsprøver på sortbroget landracesvin, og har nu udsolgt indtil efter jul. Tror der generelt er mangel på sortbroget landracesvin. Der er behov for snarest at få løst problemet med registrering og stamtavler for svin, herunder en metode til at integrerer brugen af hhv. CHR og avlernummer i bevaringsarbejdet.
- Ole Mols: Er overbevist om, at der findes en del ”grå sortbroget landrace-svin”, dvs. avlsdyr der ikke er registreret i svinedatabasen og derved måske ikke har et sikkert stamblad. Karensminde dyredag havde ca. 4.100 besøgende. Der er konstateret brug af ukyndige dommere ved gededagen på Sjælland, der havde 60 deltagere med geder.
- Bjarne Mols: Der mangler en racebeskrivelse af de to bevaringsværdige fåreracer.
- Aksel Poulsen: Der er skuffelse over manglende støtte i år til avlsforeningsarbejdet. Der er utilfredshed med manglende dyretilskud til hopper.
- Niels Rasmussen: Der opleves stor – måske for stor interesse for danske landhøns til villahaven. Med ”måske for stor” menes, at alt der er brunt kan sælges pt. På Aarhus Teater har levende danske landænder deltaget i den ”Gerrige” og skabt stor opmærksomhed.

Ad 3.

- Sekretariatet oplyste at udbetalingen af dyretilskud nu var sat i gang. Der er indtil videre 99 godkendte ansøgninger. En oversigt over fordelingen på racer blev udleveret.
- NAER har igangsat en undersøgelse af mulighederne for til næste år at overgå til en mere tidssvarende (elektronisk) ansøgningsform for dyretilskud.
- Der blev orienteret om en opdateret procedure for udbetaling af rejsegodtgørelse.
- Der var stor tilslutning til ideen, om at udsende et nyhedsbrev fra Bevaringsudvalget. Der blev nævnt en række emner, som kan kommunikeres via et sådant brev: Link til hjemmesiden og præsentation af udvalget nye emailadresse, liste over foreninger. Dansk Landbrugsmuseums hjemmeside kan være nyttig inspiration.
- European Federation of Animal Science (EAAP) afholder næste år konference i København, hvorfor European Regional Focal Point for Animal Genetic Resources (ERFP) holder møde i København i forlængelse af EAAP. Det er kutyme, at værtslandet står for et socialt arrangement og en faglig ekskursion den sidste eftermiddag, udvalget vil byde ind med mulige emner til den faglige ekskursion.

Ad 4.

- Sekretariatet præsenterede det udsendte notat om habilitetsregler. Notatet blev taget til efterretning og straks effektivet under behandlingen af emnerne under punkt 5.

Ad 5.

- Sekretariatet forklarede kort konsekvensen af den nye budgetlov for Finanslov underkonto § 24.21.02.35, der finansierer bl.a. bevaringsarbejdet for husdyr (og planter, samt brun bi).. Budgetloven trådte i kraft, der 1. januar 2013, og betyder bl.a., at Bevaringsudvalgets adgang til at anbefale anvendelsen af evt. overførte uforbrugte midler fra 2013 til brug i 2014 vil kræve, at der er et mindre forbrug i NAER på andre områder, hvilket sandsynligvis først vil kunne afgøres omkring sommeren 2014. Sekretariatet arbejder derfor på, at konto 35 bliver til en tilsagnskonto, så projekter der strækker sig over flere år, kan støttes i fremtiden.
- Mht. ekstrabevillingen på 5 mio. kr. for 2013, så ser udvalget, uden en strategi, sig ikke i stand til på en relevant måde at kunne anbefale projekter, da disse skal afsluttes inden 2013, jf. Budgetloven. Formanden vil se på et politisk initiativ for at få tilladelse til at videreføre den ubrugte bevilling til 2014 og 2015.
- Efter denne redegørelse og debat konkluderes det, at der er meget snævre grænser for, hvad der kan nås i år, hvorfor der fokuseres på projekter der har relevans for det fremtidige avlsarbejde, kan nås i år, og ligger indenfor konto 35 - bevillingen.
- Jf. pkt. 2, var der et ønske fra bl.a. Landbrugsmuseet om at få afklaret, om der også kan ydes støtte til dyrskuerne i 2014. Bevaringsudvalget udtalte et betinget tilsagn, med forbehold for Finanslovsbevillingen for 2014, samt et ønske om, at det skal fremgå af støttebetingelserne, at det forudsætter deltagelse af støtteberettigede dyr, og hvis der foregår bedømmelse af dyrene, skal den foretages af fagdommere (Bettina Buhl deltog ikke i behandlingen).
- Der var enighed om, at Sekretariatet skal undersøge og udarbejde et grundlag for, at der kan ydes tilskud til avlsforeninger i 2013, og at det i år undtagelsesvis skal ske i form af et engangstilskud for dokumenterede udgifter til avlsforeninger, som kan bevise deres eksistens gennem fremlæggelse af dokumentation for, vedtægter m/formål for at arbejde med bevaringsarbejdet, en selvstændig bestyrelse, referater fra generalforsamling og godkendt regnskab. Sekretariatet understregede, at en evt. ordning skal godkendes af ministeren. Der afsættes 20.000 kr. pr. art (alt fjerkræ tæller som én art).
- Opgørelse af antal dyr og avlere vil søges gennemført under Fødevarerministeriets aftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening med Aarhus Universitet.
- Der kan generelt ikke ydes tilskud til et PhD projekt pga. varigheden (over flere finansår). (Ole Mols deltog ikke i behandlingen). Sekretariatet meddeler afslag.
- Bevaring og karakterisering af de husgenetiske ressourcer vil kun blive støttet i det omfang, det kan nås i år. Der skal fokuseres på de racer, som er mest truede og hvor der findes test-kits. (Vivi Hunnicke Nielsen deltog ikke i behandlingen). Sekretariatet tager kontakt til Vivi Hunnicke Nielsen og meddeler delvis tilsagn for 2013 - delen.
- Undersøgelse af mælkens sammensætning kan støttes med et beløb svarende til aktiviteten i indeværende år (Vivi Hunnicke Nielsen deltog ikke i

behandlingen). Sekretariatet tager kontakt til Lotte Bach Larsen og meddeler delvis tilsagn for 2013 - delen.

- Udvalget tilsluttede sig kvægunderudvalgets ide til et kvæg-strategimøde den 30. november 2013. Kvægunderudvalget skal fremsende et budget til sekretariatet.
- Der vil ikke blive ydet støtte til et bogværk om gamle danske racer pga. varigheden (over flere finansår). (Frank Møller Fransen deltog ikke i behandlingen). Sekretariatet meddeler afslag.
- Det undersøges nærmere, om det er praktisk muligt, og der kan opstilles budget for en genetisk udredning hos landhønen. Ansøgningen var ikke vedlagt et budget. (Niels Rasmussen deltog ikke i behandlingen). Sekretariatet meddeler afslag, og informerer ansøger om den videre proces.
- Der vil ikke blive brugt midler til forøgelse af genbanken i år.
- Bevilling til et genoptryk af DCA – rapport nr. 014 fra december 2012 (Danske Husdyrgenetiske Ressourcer) vil blive behandlet på næste møde, når der er et mere endeligt overblik over forbruget på konto 35.

Ad 6.

- Formanden spillede ud med sin egen opfattelse af, hvorledes *in situ in vivo* begrebet bedst forstås: Generelt som vilkårene i økologisk husdyrhold. Derefter var der en bordrunde, hvor der bl.a. fremkom betragtninger om, at det er nødvendigt at forholde sig til, om dyrenes naturlige levesteder skal forstås i relation til deres nutidige (f.eks. en løsdriftkostald vs. gl. mørke bindestalde), geografisk oprindelse (f.eks. marsken eller på heden vs. en velgødet kløvergræsmark), eller fortidige driftsformer (f.eks. problemstillingen omkring fodringen, der især for svin var meget varierende alt efter landsdel (fiskeaffald ved havne, kartofler på sandede jorde, madaffald tæt på byerne osv.) Der blev henvist til, at der allerede findes internationalt anerkendte definitioner, som Danmark har tilsluttet sig, men overordnet er disse er ikke helt anvendelige på praktisk niveau for husdyrene.
- Det blev understreget, at dyrene (som hovedregel) holdes med produktion for øje, og det er fortsat en vigtig forudsætning for bevaringsarbejdet.
- Opgaven til det næste udvalgs møde er at overveje udsagnene fra de øvrige deltagere mhp. at udvikle et konsensuspapir.

Ad 7.

- Næste møde afholdes den 26. november i Aarhus. Det er efterfølgende bekræftet fra Aarhus Universitet, at mødet kan afholdes Gustav Wieds Vej 10A, Bygning 3140, lokale 5 (bag kantinen), pavillon 2, kl. 10.30-17.00.

Ad 8.

- På næste møde ønskes en drøftelse af kriterierne for udlevering af materiale fra Genbanken.
- En eventuel generisk kampagne til fremme af interessen for gamle racer afventer fastlæggelse af en strategi for bevaringsarbejdet.
- Formanden vil tale med Dansk Kvæg om deltagelse på Kvægekongressen.
- Fremsend venligst emner til formandens møde med ministeren den 22. november senest den 30. oktober.